

องค์ความรู้

ภาษาวัฒนธรรม

โดยสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

อาการต่าง ๆ

หนึ่งในข้อความที่เราต่างอวยพรให้แกกันเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่หรือวันคล้ายวันเกิดก็คือ ขอให้มีความสุขภาพแข็งแรงไม่มีโรคร้ายไข้เจ็บมากล้ำกราย เหตุที่เราแสดงความปรารถนาดีกันเช่นนี้ก็ด้วยความเชื่อที่ว่าความไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐนั่นเอง ในพจนานุกรมศัพท์แพทย์และเภสัชกรรมแผนไทยฉบับราชบัณฑิตยสถานมีคำอธิบายศัพท์หลายคำที่บ่งบอกถึงอาการเจ็บป่วยหรือภาวะความผิดปกติต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักสังเกตและดูแลรักษาร่างกายให้แข็งแรงเป็นปกติ ตัวอย่างคำศัพท์เหล่านี้ก็เช่น สวิงสวย คือ อาการที่รู้สึกใจหวิววิงเวียน คลื่นไส้ ตาพร่าจะเป็นลม สลักเพชรอม คือ อาการปวดสะโพก เมื่อยขบ คือ อาการที่เมื่อยปวดเหมือนมีอะไรขบบีบหรือกดอยู่ที่ตรงนั้น เมื่อยล้า คือ อาการที่เมื่อยมากทำให้เดินเคลื่อนไหวได้ช้าลง แหวะ คือ อาการที่เด็กเล็ก ๆ สำรอกอาหารหรือยาออกมา สันนิบาต

สองคลอง หรือ สองคลองสันนิบาต คืออาการที่เกิดพร้อมกันของการอาเจียนกับท้องเสีย

ขัดไหล คืออาการรู้สึกเจ็บแปลบคล้ายมีอะไรมาเสียดแทงบริเวณส่วนของบ่าตอนที่ติดกับต้นแขน หิวไหล คืออาการเมื่อยล้าของข้อบริเวณส่วนของบ่าที่ติดกับต้นแขน ไหลเมียง คือ อาการที่ข้อบริเวณส่วนของบ่าตอนที่ติดกับต้นแขนเคลื่อนที่ออกจากตำแหน่งเดิมแต่ไม่เคลื่อนออกจากข้อที่ติดอยู่ ไหลลัด หรือ ไหลทรุด หรือ ไหลตก คืออาการที่ต้นแขนบริเวณส่วนของบ่าตอนที่ติดกับต้นแขนเคลื่อนที่ต่ำลงจากตำแหน่งเดิม

ธาตุกำเริบ คือ ภาวะที่ธาตุใดธาตุหนึ่งทำหน้าที่มากผิดปกติจนทำให้เกิดโทษเช่น *ธาตุไฟกำเริบ* จะทำให้เกิดอาการตัวร้อนมีไข้ท้องลุ่งพุ่งมาน หรือ *ท้องลุ่งพุ่งโร* คือ อาการของโรคชนิดหนึ่งผู้ป่วยมีท้องโตขึ้นอย่างหญิงตั้งครรภ์ซึ่งอาจเป็นอาการของโรคท้องมานตานโจร เป็นต้น.

อารยา ปิรมงคลจิต